

Stixered

Sägenskyllt uppsatt på platsen.

Hjortronmossen

Jag var tolv, tretton år och mamma och jag plockade hjortron på mossarna i Stixered mot Långhult. Vi hittade en mängd bär i en mosskant. Som vi gick där och plockade upplevde jag en stark olustkänsla och sa till mamma, som var en bit bort, att jag ville inte vara här, här är någonting. Genast sa mamma att vi går hem och vi gick ifrån alla de oplockade bären och gick tillbaka till Stixered. Där fick vi kaffe hos mormor och mamma berättade om mossen. Hon visste att vi varit nära platsen där en man tagit sig av daga, men berättade inte det för mig förrän efteråt.

Uppgiftslämnare och upptecknare: Margareta Ljungström

So vid Skogs bro

Det fanns en so i närheten av Skogs bro. Bron ligger mellan Stixered och Skog.

Uppgiftslämnare: Lennart Gustafsson, Stixered. Upptecknare: Margareta Ljungström, som också hört detta av sin mamma Alice, som i sin tur fått det berättat av sin pappa, August Arvidsson, Stixered.

So vid Dunga bro

Son vid Skogsbro stämmer inte. Det var en stor sugga vid Dunga bro, alltså bron över Getån mellan vårat och Runes. Pappa har inte hört talas om att den skulle vara grön.

Uppgiftslämnare: Ture Andersson, Stixered. Upptecknare: Ann-Marie Dannegren.

Frågan om färgen ställdes då det finns en uppteckning i Fagereds socken om en grön so.

Sänkegölen

Sänkegölen ligger mellan Stixered och Långhult. Namnet Sänkegölen kommer sig av att en käring sänkte sig i gölen. Vi hämtade torvströ intill Sänkegölen. Vi barn fick aldrig bada där om somrarna, hur varmt det än blev, eller gå på isen om vintrarna. Jag minns att vi var rädda när kom i närheten av gölen.

Uppgiftslämnare: Birgit Ivarsson, Vismhult. Upptecknare: Sara Ljungström.

Vid Sänkegölen har en kvinna dränkt sig. Hon var gravid och ville inte föda sitt barn. Man kan ju gissa att hon inte var gift och då var det ju inte så lätt förr i tiden.

Uppgiftslämnare: Ture Andersson, Stixered. Upptecknare: Ann-Marie Dannegren.

Den falnade glöden

Ett minne från min barndomstid
som i mitt minne etsat sig.
En gammal man av ålder tård
som eldade sin öppna härd.
Hans hår var grått. Hans stämma trött.
Hans kläder var av ålder nött.

Med barnaöron runt sig kring
han talte om så många ting,
om brunnskarlen så ful och led
som locka barnen i brunnen ned.
Om pysslingar som på loften dansa
om lyktgubbar som på mossen flamma,
om fula trollen som i skogen bodde,
på allt det här vi så bergfast trodde.

Nu falnat glöden som den gamle tände.
Nu multnat torvan som hans händer vände.
Tiden har som en flod förrunnit
och alla skogens troll har med den försvunnit.
Endast minnena finns kvar.

Till minne av min morfar August Johansson i Mellan Stixered, död 1927.

Alice Ljungström

Tomasmässenatten

Men Tomasmässenatten (tùmesmæsenát) skulle en hålla sig inom hus. Det var inte roligt för den, som var tvungen att ge sig ut på färd eller vandring den natten. Då var det så mycket ont ute.

Kristians käring på Myrebacken och hennes dotter togo sig före att gå till Stixereds (stéksere) kvarn en Tomasmässenatt, men det gjorde de aldrig om igen. Det var så, att käringen hade en bror, som ägde en liten gårdalott i Stixered. Hela byn rådde om kvarnen, och var bonde hade sin bestämda tid, då han fick begagna sig av kvarnen. Men det var knappt med malevattnet och brått med mäld dagarna före jul, så det var bestämt, att ingen fick mala åt främmande utan bara åt sig själv.

När Myrebackakäringen kom till bror sin och bad, att han skulle mala åt henne, så sa han först nej, men sen sa han, att om hon ville komma Tomasmässenatten, så skulle han mala åt henne, för då var det ingen annan som vågade sig ut. Käringen och hennes dotter gåvo sig därför av i mörkningen med var sin påse säd. Men de kommo aldrig till Stixered den gången. De gingo vilse i skogen, och där fingo de gå hela natten.

Folk sade: ”Dä va inte unnerlit, nôr de gåvo sig ut Tummesmässenatt.”

Berättat av Alfred Larsson, Vessigebro, född 1861 i Krogsred

Upptecknat av Johan Kalén år 1928

Men de kommo aldrig till Stixered den gången. De gingo vilse i skogen, och där fingo de gå hela natten.